

Krimináltaktika 1. (RKMTB01; RKRIB03) alapkérdések Nappali munkarend 2022/2023-es tanév I. félév

1. Határozza meg a kriminalisztika fogalmát!

A kriminalisztika multidiszciplináris bűnügyi tudomány, amely a hatályos jogi szabályozásnak megfelelően tudományosan megalapozott eszközöket, módszereket és eljárásokat dolgoz ki a felderítés és a bizonyítás, valamint a bűncselekmények megelőzése érdekében.

2. Hogyan épül fel a kriminalisztika hagyományos rendszere hazánkban?

- krimináltechnika;
- krimináltaktika;
- kriminálmotodika.

3. Írja le a kriminalisztika új rendszerét hazánkban!

- Általános rész:
 - kriminalisztikai elméletek;
 - krimináltechnika;
 - krimináltaktika;
 - kriminalisztika története;
 - kriminálstratégia.
- Különös rész:
 - kriminálmotodika.

4. Határozza meg a krimináltaktika fogalmát!

A krimináltaktika a kriminalisztika tudományának a (nyílt) nyomozási módszerekkel foglalkozó ága, amely a hatályos jogi rendelkezésekre figyelemmel tudományosan megalapozott elveket és ajánlásokat dolgoz ki a nyomozás lefolytatására, a nyomozási cselekmények, intézkedések végrehajtására, az adatok és a bizonyítási eszközök beszerzésére és felhasználására.

5. Határozza meg, mit nevezünk kriminálmotodikának és írja le, milyen viszonyban van a kriminalisztika másik két hagyományos ágával!

A kriminalisztika egyik ága, amely az egyes bűncselekménykategóriák felderítésére és bizonyítására összpontosít, azáltal, hogy adaptálja rájuk a krimináltechnika és a krimináltaktika ismereteit.

6. Határozza meg a kriminálstratégia fogalmát!

A kriminalisztika azon ága, amely a bűnözés helyzetére vonatkozó objektív adatokra és a lakosság szubjektív biztonságérzetére alapozva a bűnözés elleni küzdelmet szolgáló intézkedések összességének tervezésével és szervezésével foglalkozik.

7. Soroljon fel tízet a kriminalisztikai gondolkodás jellemzői közül!

A nyomozó képes:

- jogi normákhoz kötöten dolgozni;
- az okozatból az okra relevánsan következtetni (retrokauzalitás);
- rekonstruktívan gondolkodni;
- verziókat felállítani és azokat alkalmazni;
- a megfelelő logikai módszereket használni;
- birtokában van a megfelelő intuíciónak;
- és fantáziának;
- emellett a szükséges empátiának;
- képes a kételkedésre és az önellenőrzésre;
- kreatív és előrelátó;
- megfelelő a problémamegoldó képessége;
- valamint a tapasztalata és ügýtípusismerete;
- hisz a kollektív bölcsesség erejében;
- számol a véletlennel mint lehetőséggel.

8. Sorolja fel a kriminalisztikai fő kérdéseket!

1. Mi? 2. Ki? (Kivel?) 3. Hol? 4. Mikor? 5. Hogyan? 6. Mivel? 7. Miért?

9. Határozza meg a nyomozás kriminalisztikai fogalmát!

A múltbeli releváns esemény igazságnak megfelelő rekonstruálására, és az eljárási célok elérésére irányuló sokoldalú szellemi és gyakorlati tevékenység, amely a szükséges és lehetséges cselekvések tervszerű, tudatos, a vonatkozó eljárási szabályoknak megfelelő végrehajtása útján valósítható meg.

10. Sorolja fel a nyomozás kriminalisztikai elveit!

- törvényesség;
- teljesség;
- tárgyilagosság;
- gyorsaság;
- titkosság.

11. Mit értünk felderítés alatt?

A történeti tényállás megismerésére és a nyomozási feladatok elvégzéséhez szükséges feltételek biztosítására irányuló adatgyűjtő és adatfeldolgozó tevékenységet.

12. Határozza meg a bizonyíték fogalmának tartalmi, illetve formai oldalát!

- Tartalmi oldal: jogilag releváns tényre vonatkozik.
- Formai oldal: a törvény által megengedett forrásból származik.

13. Mit értünk információ alatt, miből származhat az információ?

A nyomozás szempontjából az információ az adat hírtartalma: amivel kiegészíti a már meglévő ismerete(in)ket.

Az adatban rejlő információtartalom összetett:

- ami újdonság, ami eddig ismeretlen volt,
- ami az adatok közötti összefüggésekből fedhető fel,
- ami az adatnak a korábbi ismerete(in)kkel történő összehasonlításából származik.

14. Határozza meg az adatok elemzésének, értékelésének fogalmát!

Az adatok elemzése és értékelése az adat racionális megismerését, az adat információtartalmának (a tárgyat jelentő tény) megállapítását szolgáló kriminalisztikai módszer, amely a nyomozásnak, mint megismerési folyamatnak állandó, szükségszerű eleme.

15. Sorolja fel az adatok elemzésének, értékelésének mozzanatait!

- adatok vizsgálata;
- adatok bírálata;
- adatok rendezése;
- következtetés(ek) levonása.

16. Fejtse ki röviden, mit jelent az adatok elemzése, értékelése során az adatok vizsgálata!

Azt kell eldönteni, hogy:

- mire vonatkozik az adat és
- ez (a hatóság tevékenysége szempontjából) milyen következményekkel jár.

Például:

- milyen eljárás keretében (szabályai szerint) kell intézkednie;
- van-e hatásköre, illetékessége;
- szükség van-e ún. azonnali intézkedésekre vagy a normál ügymenet keretében folytathatja a tevékenységét?

17. Fejtse ki röviden, mit jelent az adatok elemzése, értékelése során az adatok bírálata!

Az adatok információ- és valóságtartalmának, valamint hitelességének meghatározása egyrészt az adatforrás jellemzői, másrészt az adatok tartalma alapján.

18. Írja le röviden, mit jelent az adatok elemzése, értékelése során a következtetés levonása!

Az ismeretek összefoglalására, illetve a szükséges és lehetséges tennivalók meghatározására irányul. A megvizsgált, megbírált, rendezett adatok alapján meghatározható:

A megismerési folyamat aktuális állapota:

- mit tudunk (mi vált ismertté),
- mit nem tudunk (mit kell még megismerni).

A megismerési folyamat következő lépése(i):

- mit kell tenni az adattal,
- az adatból milyen további feladatok adódnak.

19. Határozza meg a verzió kriminalisztikai fogalmát!

A verzió olyan feltevés, amely a rendelkezésre álló adatok logikai feldolgozása alapján reálisnak tekinthető magyarázatot ad az eljárás tárgyát képező esemény egészére vagy annak egy részére (a kriminalisztikai alapkérdésekre), továbbá lehetőséget nyújt az eljárás során felmerült valamely probléma megoldására.

20. Sorolja fel a verziók fajtáit tárgyuk, jellegük szerint!

- Minősítési verzió (az esemény jogi megítélésére vonatkozik);
- Történeti verzió (az esemény menetéről alkot képet);
- Munkaverzió (a kitűzött feladat végrehajtási módjának lehetséges alternatíváit tartalmazza).

21. Sorolja fel a verziókkal végzett munka elemeit!

- A rendelkezésre álló adatok elemzése, értékelése;
- A verziók felállítása;
- Az ellenőrzés módjának meghatározása;
- Az ellenőrzés végrehajtása;
- A beszerzett adatok elemzése, értékelése.

22. Sorolja fel a verziók felállításának és ellenőrzésének (az ellenőrzés végrehajtásának) elveit!

A verziók felállításának elvei:

- tényhez kötöttség;
- konkrétság.

Az ellenőrzés végrehajtásának elvei:

- többoldalú ellenőrzés;
- párhuzamos ellenőrzés;
- optimális sorrendben történő ellenőrzés;
- összes verzióra kiterjedő ellenőrzés.

23. Határozza meg a nyomozás tervezésének fogalmát!

A nyomozás tervezése a rendelkezésre álló adatok alapján a konkrét feltételek és gyakorlati tapasztalatok figyelembevételével a nyomozási feladatok meghatározása, és az azok teljesítésére vonatkozó előzetes elképzelés, ésszerű program összeállítása.

24. Határozza meg a nyomozási terv fogalmát!

A nyomozási terv az adott időpontban meghatározható célokat, az előre látható (meghatározható) feladatokat és a feladatok végrehajtásának lehetséges (optimális és kiegészítő) módzatait tartalmazó program.

25. Határozza meg a nyomozás szervezésének fogalmát!

A nyomozás szervezése a kitűzött feladatok végrehajtásához szükséges feltételek biztosítása, a tervben megfogalmazott igények és a konkrét lehetőségek összehangolása.

26. Melyek nyomozás tervezésének és szervezésének elvei?

- törvényesség;
- egyediség;
- dinamikusság;
- teljesség;
- egységesség;
- folyamatosság.
- irányító hatás.

27. Ismertesse a nyomozási tervek fajtáit!

Tartalmi szempontból:

- nyomozás egészét átfogó terv,
- részterv.

Formai szempontból:

- gondolati terv
- feljegyzésszerű terv
- írásos terv.

28. Melyek a leggyakrabban alkalmazott nyomozás-tervezési segédletek?

- térkép, térképvázlat;
- helyszínvázlat;
- táblázat, ábra, időgrafikon;
- feljegyzés, lista;
- határidőnapló, naptár;
- névsorok, címjegyzékek;
- típusstervek, tevékenységlisták, iratminták.

29. Mikor készíti a nyomozó hatóság a nyomozási tervet?

- bonyolult ténybeli és jogi megítélésű ügyben;
- közös nyomozócsoport létrehozása esetén;
- a nyomozó hatóság arra felhatalmazott vezetőjének döntése alapján.

30. Mik tartoznak az adatszerző tevékenység körébe a Be. alapján?

- adatkérés;
- feltételes adatkérés;
- adatgyűjtés;
- egyéb adatszerző tevékenység.

31. Mi tartozik a jogi értelemben vett adatgyűjtés körébe a Be. alapján?

- nyilvántartásokból adatok gyűjthetők (Ütv., Rtv. NAVtv. alapján);
- a nyilvánosságra hozatal céljából készített vagy jogszerűen nyilvánosságra hozott adatállományból, illetve forrásból adatok gyűjthetők;
- bárkitől felvilágosítás kérhető;
- kép-, hang- vagy kép- és hangfelvétel bemutatásával személy vagy tárgy kiválasztása, illetve azonosítása kérhető;
- a bűncselekmény helyszínét meg lehet vizsgálni.

32. Mi tartozik a kriminalisztikai értelemben vett adatgyűjtés körébe?

- adatkérés (megkeresés);
- puhatolás;
- környezettanulmányozás;
- megfigyelés;
- a lakosság bevonása az adatgyűjtésbe és a tömegkommunikációs eszközök felhasználása;
- kriminalisztikai csapda.

33. Sorolja fel, hogy az adatgyűjtés előkészítése, valamint végrehajtása során milyen elveket kell szem előtt tartani!

- az adatforrást és az adatgyűjtés módszerét a szerint kell megválasztani, hogy mi a feladat (mi az elérendő cél), és milyen minőségű adat kell vagy elegendő annak megoldásához, végrehajtásához;
- alapvető követelmény a beszerzett adatok torzulásmentes, az előírt úton és módon történő rögzítése és továbbítása;
- szigorúan el kell választani a tényleges információt a véleményétől;
- nem szabad megsérteni sem az adatkezelési előírásokat, sem a nyomozás titkosságának elvét.

34. Mikor szükséges a nyomozó hatóságnak ügyési engedélyhez folyamodnia az adatszolgáltatás kéréséhez?

- elektronikus hírközlési szolgáltató esetében;
- postai szolgáltató, illetve postai közreműködői tevékenységet végző személy vagy szervezet esetében;
- banktitoknak, fizetési titoknak, értékpapírtitoknak, pénztártitoknak vagy biztosítási titoknak minősülő adatot kezelő szervezet esetében;
- egészségügyi és a hozzájuk kapcsolódó személyes adatok kezeléséről és védelméről szóló törvényben meghatározott egészségügyi és személyes adatot kezelő szervezet esetében.

35. Határozza meg a puhatolás jogi és kriminalisztikai fogalmát!

- Jogi szempontból a puhatolás információ gyűjtése, ellenőrzése az eljárás valódi céljának titokban tartásával, amelyre titkos információgyűjtés és leplezett eszközök alkalmazása keretében van lehetőség.
- Kriminalisztikai szempontból a puhatolás a valódi cél felfedése nélkül (illetve azt leplezve) az adatszolgáltatóval folytatott irányított beszélgetés formájában végzett adatgyűjtés vagy adatellenőrzés.

36. Ismertesse a környezettanulmányozás fogalmát és azt, hogy mire nyújt lehetőséget e tevékenység!

A környezettanulmányozás a célszemély, a célobjektum szükséges mértékű megismerésére irányuló adatgyűjtés. Az ennek eredménye alapján összeállított speciális adatbázis a környezettanulmány.

A környezettanulmányozás lehetőséget nyújt

- a célszemély (sértett, tanú, gyanúsított, eltűnt személy) megismerésére;
- a vizsgált esemény körülményeinek, hátterének a feltárására;
- egyes intézkedések, eljárási cselekmények, adatgyűjtési módszerek esetében a tervezéshez, illetve a feladatok hatékony, biztonságos végrehajtásához szükséges információk beszerzésére.

37. Sorolja fel a megfigyelés fajtáit!

- nyílt;
- leplezett;
- álcázott;
- rejtett;
- titkos.

38. Mi a kriminalisztikai csapda funkciója?

- bűncselekmény-sorozatok megszakítása, felderítése és a további elkövetések megelőzése;
- egyszeri elkövetések leleplezése, felderítése;
- bűncselekmények elkövetőinek tettenérése, kilétének megállapítása, elfogása;
- a bűncselekmények elkövetőinek azonosítását, az elkövetett cselekmény bizonyítását lehetővé tévő bizonyítékok beszerzése;
- egyes felderítési célok elérése.

39 . Határozza meg a kutatás fogalmát és ismertesse a tárgyait!

A krimináltaktikában a kutatás a személyek, illetve dolgok előkerítése, megtalálása céljából a különböző objektumok átvizsgálására kidolgozott eljárások összefoglaló megnevezése.

A kutatás tárgya lehet élő személy, holttest, holttestrész, tárgyi bizonyítási eszköz (ideértve az elváltozásokat – nyomokat, anyagmaradványokat, a nyomhordozó tárgyakat), valamint bármely más dolog, amelyre az eljárás érdekében szükség lehet.

40. Ismertesse a kutatás céljait!

- bűncselekmény elkövetőjének elfogása
- bűncselekmény nyomainak felderítése
- bizonyítási eszköz megtalálása
- elkobozható, illetve vagyonelkobzás alá eső dolog megtalálása
- információs rendszer, illetve adathordozó átvizsgálása

41. Mire terjedhet ki a kutatás?

- lakás,
- egyéb helyiség,
- bekerített hely,
- jármű,
- információs rendszer,
- adathordozó.

42. Sorolja fel a felkészülés és a tervezés főbb szempontjait a házkutatás esetében!

- Mit kell keresni?
- Hol kell kutatni?
- Kinél, illetve kiknél kell kutatni?
- Mikor és milyen sorrendben kell a kutatást végrehajtani?
- Milyen elrejtési módokkal lehet számolni?
- Kik lesznek jelen a házkutatáson és mi lesz a feladatuk?
- Milyen technikai feltételeket kell biztosítani?
- Milyen egyéb körülményekkel kell számolni?

43. Határozza meg a motozás fogalmát!

A motozás bizonyítási eszköz vagy elkobozható, illetve vagyonelkobzás alá eső dolog megtalálására irányuló, vagyont érintő kényszerintézkedés, amely kiterjed a motozás alá vont személy ruházatára, testére, testüregére, a testén lévő tárgyra, valamint a nála található bármely dologra.

44. Ismertesse, mit értünk „kettős nemi szabály” alatt a motozás esetében és a kivételeket a szabály alól!

Kettős nemi szabály:

A késedelmet nem tűró eset kivételével a motozást csak a motozás alá vont személlyel azonos nemű személy végezheti, és a motozás során csak vele azonos nemű személy lehet jelen.

Kivételek:

- a testüregék átvizsgálását végző orvos,
- a vizsgálat során közreműködő egészségügyi dolgozó,
- a motozás alá vont személy által megjelölt nagykorú személy.

45. Ismertesse a gépjármű átkutatása során betartandó legfontosabb biztonsági rendszabályokat!

- a motor leállítása,
- a gépkocsiban tartózkodó személyek kiszállítása,
- a jármű azonosítása,
- a gépjárműnek vezetőjének és utasainak ellenőrzése a körözési nyilvántartásban.

46. Határozza meg a helyszíni szemle fogalmát!

A helyszíni szemle eljárásjogi alakításokhoz kötött nyomozási cselekmény, amelynek során megfigyelik és rögzítik a helyszínen talált állapotot, helyzetet, körülményeket, továbbá felkutatják, megvizsgálják és olyan módon rögzítik a nyomokat, anyagmaradványokat, nyomhordozókat, egyéb elváltozásokat és mindezek összefüggéseit, hogy a szemle során feltárt és rögzített tények támpontot nyújtsanak a nyomozáshoz, és az eljárás során bizonyítékként felhasználhatók legyenek.

47. Ismertesse a helyszíni szemle jelentőségét!

- a szemle során beszerzett adatok támpontot nyújtanak a nyomozáshoz (kriminalisztikai főkérdések megválaszolása, verziók felállítása);
- a szemle eredményeit bizonyítékként lehet felhasználni az eljárásban;
- az ügyben felmerült egyéb bizonyítékokat a szemle eredményei révén ellenőrizni lehet.

48. Sorolja fel a helyszíni szemle jellemzőit!

- halaszthatatlan;
- összetett;
- helyettesíthetetlen;
- irreverzibilis.

49. Határozza meg a helyszín fogalmát és sorolja fel a fajtáit!

Fogalma: Helyszínen értjük azt a helyet, ahol a feltételezett bűncselekményt elkövették, avagy ahol a bűncselekmény részét alkotó vagy azzal összefüggő egyéb részselekmény, esemény stb. bekövetkezett. (Helyszín mindaz a hely, ahol a nyomozás szempontjából jelentős esemény, cselekmény zajlott le.)

Fajtái:

- eredeti;
- megváltoztatott;
- koholt (beállított)
- többes (tagolt);
- „mozgó”;
- „élő”;
- zárt – nyílt;
- (veszélyes – veszélytelen)

50. Sorolja fel a helyszíni szemle területfelosztási módszerének két alaptípusát és ismertesse röviden a lényegüket!

A spirális módszer lényege az, hogy a megszemlélendő területet valamely előre meghatározott pontból kiindulva spirálvonal alakjának megfelelő haladási irány szerint veszik szemügyre. Attól függően, hogy a kiindulási pont a spirál középpontja vagy végpontja, kifelé haladó (centrifugális) illetve befelé haladó (centripetális) módszert különböztetünk meg.

A szektoros módszer a nyílt és a zárt helyszínek esetében egyaránt alkalmazható. E módszer lényege, hogy a helyszínt természetes vagy mesterséges határok figyelembevételével részekre osztják és ez egyes részeket egymást követően szemlélik meg.

51. Mi a helyszíni szemle szubjektív módszereinek az alap gondolata és melyek a fajtái?

A szubjektív módszerek alap gondolata az, hogy a szemlét a szituációból adódó logikai összefüggések szerint végezzék

Fajtái:

- gondolati rekonstrukció
- információs lánc

52. Foglalja össze a statikus (összképrögzítő) szakasz lényegét!

A statikus szakasz feladata az összkép – a helyszín adott állapotának és összefüggéseinek – feltárása és rögzítése. Ekkor a szemletárgyakat nyugalmi állapotban vizsgáljuk és külső megjelenésüket, egymáshoz viszonyított helyzetüket, távolságukat, valamint a szabad szemmel látható nyomokat, anyagmaradványokat stb. elváltozást nem okozó módon (pl. leírással, fényképezéssel, lerajzolással) rögzítjük.

53. Foglalja össze a dinamikus (nyomkereső) szakasz lényegét!

A dinamikus szakasz a helyszín tervszerű, módszeres, alapos és szakszerű átvizsgálásából/át kutatásából és a megtalált elváltozások felkutatásából, rögzítéséből, csomagolásából áll. Ekkor a szemletárgyak vizsgálatára kerül sor, a nyugalmi (statikus) helyzetükből kimozdítva a megfelelő eljárások alkalmazásával.

54. Határozza meg a kikérdezés és a kihallgatás fogalmát!

Kikérdezés: Kérdésekkel irányított beszélgetés.

Kihallgatás: A személyek eljárásjogi szabályokhoz kötött kikérdezésének, a vallomás (nyilatkozat) beszerzésének módszere.

55. Mi a kihallgatás célja?

- megismerni a kihallgatott személy múltbeli releváns eseménnyel kapcsolatos emléknymait;
- megismerni a kihallgatottnak az ügygel, illetve a releváns kérdésekkel kapcsolatos álláspontját, véleményét;
- a kihallgatott által elmondottak szabályszerű rögzítése révén törvényes bizonyítási eszköz beszerzése.

56. Milyen kihallgatási szituációk vannak?

- teljes egészében vagy részben konfliktusmentes;
- konfliktusos;
- bizonytalan.

57. Milyen feladatokat foglal magában a kihallgatásra felkészülés?

- az ügy (addig keletkezett) iratainak alapos tanulmányozása;
- kihallgatandó személyiségének feltérképezése, esetleg korábbi ügyeinek vagy korábbi életének stb. figyelembevételével;
- a kihallgatás céljának, a súlyponti kérdéseknek meghatározása;
- a részletinformációk elemzésére épülő kihallgatási terv (időzítés, környezet, jelenlévők, kérdések sorrendje, bizonyítékok felmutatása stb.) összeállítása.

58. Melyek a kihallgatás szakaszai?

- Bevezető szakasz;
- Vallomás összefüggő előadása;
- Kérdések feltétele;
- Befejező szakasz.

59. Melyek a kihallgatást befolyásoló tényezők?

- a kihallgatott személy eljárási státusza, érdekeltsége, hozzáállása;
- életkora, személyi körülményei;
- vallomásának jellege, tartalma;
- hányadszor, illetőleg milyen kihallgatási szituációban tesz vallomást;
- adott kihallgatás milyen célt szolgál;
- milyen lehetőség volt a felkészülésre.

60. Soroljon fel legalább nyolc kihallgatás-taktikai műfogást!

- bizonyítékok szakaszos feltárása;
- látszólag a mellékkörülményekre koncentráció;
- „lerohanás”;
- „legendák engedélyezése”;
- több bizonyíték látszatának keltése;
- bűntársak egymás ellen való kijátszása;
- erkölcsi magyarázatok nyújtása;
- bizalmaskodás a gyanúsítottal;
- tett súlyának kicsinyítése/eltúlzása;
- jogi előnyök hangsúlyozása;
- taktikai blöff.

